Štev. 240 Poštnina plačana v gotovini (Conto corrente con la posta) V Trstu, v petek 14. oktobra 1921 Posamezna številka 20 stotink Letnik XLVI

Izhaja — izvzemši ponedeljek — vsak dan zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik tiskarna Edinost. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 7.—, pol leta L 32.— in celo leto L 60.—. — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 *mm*). — Oglasi trgovcev in obrtnikov *mm* po 40 stot. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov *mm* po L 2. — Mali oglasi po 20 stot. beseda, najmanj pa L 2. — Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Vprašanje jugoslovenskega pristanišča

Vprašanje jugoslovenskega izvoznega in uvoznega pristanišča ob Jadranskem morju je gotovo najvažnejše vprašanje, kar jih je imela Jugoslavija pred seboj po sklenitvi rapalske pogodbe. Zanimanje za to vprašanje je velikansko ne samo v jugoslovenskih, temveč skoro v vseh evropskih gospodarskih krogih. Na gospodarske prilike v naši deželi in predvsem Trsta bo imela rešitev tega vprašanja, naj bo kakršnakoli, važne dalekosežne posledice. O tem ne more dvomiti noben nepristranski Tržačan. Ali na teh vročih julijskih tleh je kajpada postala nepristranost skrajno težka in redka vrlina. Videli bomo, da temu ni nič bolje, ako gremo nižje doli proti sredini države in v sam večni Rim.

Temu dejstvu se ni nikakor čuditi. Italija je pri tem vprašanju med sosedami Jugoslavije najneposredneje prizadeta. Kot italijanski državljani smo ravno tako prizadeti tudi mi julijski Jugosloveni. Kljub temu da se lahko ponašamo pred našimi laškimi tovariši, da smo imeli pri obravnavanju odnošajev med Italijo in Jugoslavijo vedno pred očmi le gospodarske koristi Trsta brez vsake politične primesi, hočemo vendar dati besedo tretjim, naj nam najprej oni povejo, kako stoji v sedanjem hipu velevažno vprašanje jugoslovenskega pristanišča ob Jadranu.

Nemški list «Weser Zeitung» prinaša o tem vprašanju članek, ki je skozinskoz objektiven in torej kakor nalašč ustvarjen za naš namen. Belgrad se je pomiril z mislijo — pravi «Weser Zeitung» — da naj Italija vlada nad trgovino zapadne jadranske obale. Ali sedaj se Jugoslavija bavi z vprašnjem, katera bi bila najpripravnejša luka, ki bi privlekla k sebi kolikor mogoče večji del jugoslovenske trgovine in ki bi nudila tudi dovolj strategičnega jamstva novi državi. Predvsem gre za tri glavne načrte. Po prvem načrtu bi se moral Kotor pripraviti za glavno luko. Skušnja svetovne vojne je dokazala, da je to luko z morja nemogoče zavzeti. Tudi s stališča paroplovstva bi si bilo težko predstaviti boljšo luko, nego je Boka Kotorska.

Na drugi strani pa so temu načrtu na poti velike ovire. Predvsem je ob morju premalo ravnega zemljišča za razne pristaniške naprave. Tudi kar se tiče železniške zveze z zaledjem, stvar ne stoji nič bolje. Radi zelo goratega ozemlja daleč okoli te luke bi železnica stala mnogo denarja in bi se tudi v tehničnem oziru morale premagati velike zapreke. Vendar se resno misli na gradnjo železnice po drinski dolini do Foče in od tu mimo Nikšića do Boke Kotorske.

Po drugem načrtu bi se imela zgraditi nova luka pri Kleku jugozapadno od Metkovića, ker je ta točka blizu izliva reke Neretve, ki je plovna za brodove do 2000 ton in ki veže Hercegovino z Jadranskim morjem. Seveda bi se morala sedanja ozkotirna železnica črez vso Bosno in Hercegovino do Metkovića spremeniti v normalno progo.

Javno mnenje v Dalmaciji pa najbolj simpatizira s tretjim načrtom, po katerem bi se Spljet, oziroma za hrbtom Spljeta ležeča obala kaštelskega zaliva prisposobila za glavno pomorsko luko v Jugoslaviji. (Tam blizu je sedaj neznatno selo Solin, ki stoji na mestu nekdanje slavne rimske Salone.) Tudi belgrajski generalni štab ni nasproten temu načrtu, ker se da spljetski zaliv z otokov, ki stoje pred njim, lahko braniti pred napadom od morske strani. Prostor okoli Spljeta je tudi zelo ugoden za razširjenje mesta v ogromnih razmerah. Govori se že o gradnji celih vrst hiš, ki bi vezale Spljet s kaštelsko luko. Tudi vodnih moči bi bilo dovolj, ker bi se dali vodopadi Krke še bolj izkoriščati.

S tem vprašanjem se bavi tudi znani italijanski pisatelj Vico Mantegazza v reviji «Echi e Commenti». Mantegazza priznava med drugim, da je Jugoslaviji neobhodno potrebna velika pomorska luka, ki bi gospodarsko povzdignila te dežele, katere je bivša monarhija proračunjeno zanemarjala na korist Madžarom. Železnice, katere je prebivalstvo teh dežel vedno zahtevalo, je dunajska vlada pač obljubljala, a vedno s trdnim namenom, da svojih obljub nikoli ne izpolni, ker bi bile dalmatinske luke, zvezane potom železnic z Bosno in Hrvatsko-Slavonijo, odvzele nekaj trgovine Reki, ki je bila v rokah Ogrske.

Neumestne pa so Montegazzove opazke, da bi države, ki bodo morale načrt finansirati in ki imajo Italiji nasprotne polit. interese, najraje videle, da bi se luka zgradila v Kotoru, ker da je ta točka najbolj primerna za napad proti Italiji. Prvič po našem mnenju tu ne gre za gradbo vojne luke, marveč trgovske, za katero popolnoma zadostuje, ako je pripravna za obrano, ker ni prav nič prijetno za veliko trgovsko luko, ako se v slučaju vojne lahko brez vsakega posebnega truda napade in razruši.

Za napadalne namene pa si vsaka pomorska država itak brez obzira na svoje trgovske luke izbere strategično ugodne točke, kakor je n. pr. bivša monarhija poleg trgovskih luk Trsta in Reke imela svojo vojno luko in oporišče svoje vojne mornarice v Puli. Italija ima tako luko v Speziji itd. Sicer pa se nam zdi neresno in smešno govoriti o kakih jugoslovenskih napadalnih načrtih po morju in vrhu tega še proti Italiji. Saj se še skoraj petkrat večja Avstro-Ogrska ni mogla na morju meriti z italijansko vojno mornarico.

Sicer pa ni tu najvažnejša skrb, ki bi morala biti Italiji pri srcu spričo tega vprašanja Spljet ali Kotor, gotovo je, da bo to pristanišče privleklo k sebi del one trgovine, ki se je nekdaj stekala v pomorske luke Trsta in Reke. Spričo tega dejstva naj skrbi le eno vprašanje: Se bodo li tisti, ki ukažejo, spametovali do tedaj in bodo li znali in hoteli upoštevati dejstva, ki se brez ogromne škode za prizadeto prebivalstvo ne dajo prezirati?

Jugoslavija

Pašić pri kralju Aleksandru

BELGRAD, 12. Današnja «Pravda» priobčuje iz Pariza sledeče posebno poročilo, da je ministrski predsednik g. Nikola Pašić poročal Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru o zunanjem in notranjem položaju jugoslovenske države, posebno o albanskem in madžarskem vprašanju. Madžarska želi izpremembe trianonske pogodbe Nj. Vel. kralj Aleksander je imel razgovore s predsednikom republike g. Millerandom in ministrskim predsednikom Briandom. Možno je smatrati, da bo Francija jugoslovenske zahteve podpirala. G. Pašić je dobil od kralja popolno pooblastilo za bodoče delo v parlamentu. Kralj Aleksander ostane še nekaj dni v Parizu, na kar odpotuje za 10 dni v Švico. S Pašićem se koncem t. m. povrne v Belgrad.

Ministrski svet

BELGRAD, 12. Včerajšnja seja ministrskega sveta je trajala od 9. dopoldne do 12. Minister vojne in mornarice general Žečević je prečital obširno poročilo armad. komandanta v Skoplju generala Smiljanića o položaju na albanski meji. Sedaj ni tam nikakih važnih dogodkov. Poročilo je bilo sprejeto na znanje. Dalje je bilo prečitano poročilo ministrskega predsednika Pašića vladi, da je poročal kralju Aleksandru o položaju države, o poslednjih trenutkih njegovega očeta, o pogrebnih svečanostih, o albanskem in ogrskem vprašanju. Kralj ima popolno zaupanje v vlado. Dalje je Pašić javil, da ostane s kraljem še nekaj dni v Parizu in da se povrne zadnje dni meseca oktobra v Belgrad. Pašić je dalje poročal, da je imel konference z Millerandom in Briandom o Albaniji in o ogrskem vprašanju. Ministrski svet je na to razpravljal o proračunu ministrstva saobračaja in javnih del. Razvila se je daljša diskusija glede nadaljevanja proračunske razprave oziroma, ali naj se proračun predloži naravnost skupščini ali zakonodajnemu odboru. Z ozirom na resnost političnega položaja je bilo mišljenje, da se proračun odloži z dnevnega reda za toliko časa, dokler se parlamentarni položaj popolnoma ne razčisti.

Ministrski svet je dalje sprejel brzojavko predsednika reške republike Rikarda Zanelle, v kateri notificira jugosl. vladi sestavo reške vlade in prosi za prijateljske odnošaje z jugoslovensko državo. Na znanje se je vzelo tudi poročilo o razmejitvi z Italijo in poročilo o baroški luki.

Razmejitev z Reko. — Luka Baroš pripade Jugoslaviji. — Jugoslovenske represalije proti Italiji

BELGRAD, 12. Glede vprašanja razmejitve z Italijo in Reko je prejela belgrajska vlada poročilo, ki pravi, da je razmejitev med kraljestvom Srbov, Hrvatov in Slovencev ter Reko izvršena. Po teh razmejitvenih načrtih pripade luka Baroš Jugoslaviji. Ker pa je bilo baroško pristanišče v nedeljo s strani narodnih straž oddano v varstvo italijanskim orožnikom, se smatra, da je Baroš s tem izročen italijanski državni oblasti. Tedaj bi ga lahko Italija izročila jugoslovenskim oblastvom. Tega pa ni storila, vsled česar je sklenila jugoslovenska vlada, da se promet z Reko toliko časa ne bo pričel, dokler Italija ne izvede popolne izpraznitve luke.

Zahteve po italijanskih šolah na Krku

LJUBLJANA, 13. «Slov. Narodu» poročajo iz Belgrada 12. t. m.: Glasom uradnih poročil Italijanaši na otoku Krku nočejo pošiljati svojih otrok v naše jugoslovenske šole. Italijani zahtevajo italijanske šole. Te svoje zahteve skušajo doseči potom italijanske vlade pri Zvezi narodov. Naša centralna vlada je dala šolskim oblastvom na Krku navodila, da nikdar ne otvorijo v teh krajih italijanskih šol, dokler Italija ne ugodi upravičenim šolskim zahtevam jugoslovenskega naroda v Istri, Primorju in v zasedeni Dalmaciji.

Konec črnogorske vlade

BELGRAD, 12. Po poročilih iz Milana, je bivša črnogorska kraljica Milena podpisala odlok, s katerim razpušča črnogorsko vlado. Ministri odslej ne bodo imeli nikakih diplomatskih pravic. V raznih deželah se bodo ustanavljali agitacijski odbori proti sedanjemu režimu v Črni gori.

Za železniško zvezo Splita z zaledjem

SPLIT, 12. 9. t. m. se je vršilo v Splitu veliko zborovanje, na katerem se je razpravljalo o vprašanju železniške zveze Splita z notranjostjo države. Na zborovanju, ki mu je predsedoval župan Tartaglia so govorili zastopniki vseh strank. Vsi so bil zato, da se mora izvršiti v najkrajšem času zveza z unsko dolino. Zborovalci so poslali prometnemu ministru brzojavko, v kateri izražajo upanje, da bo vlada uvidela ne splitske, ampak državno potrebo zgradbe zahtevane železnice.

Gradnja mostu čez Muro

BELGRAD, 12. Ministrski svet je odobril kredit 250 tisoč dinarjev za gradnjo mostu čez Muro pri Veržeju, ki veže Slovenijo s Prekmurjem.

Državno investistijsko posojilo. — Belgrajski akademiki in invalidi organizirajo bojkot raznih trgovcev

LJUBLJANA, 13. «Slovenski Narod» našteva v svoji včerajšnji številki celo vrsto zavodov in oseb, ki so svojčas podpisale velike svote avstrijskega vojnega posojila, ter dostavlja, da bi javnost zanimalo, koliko so te osebe podpisale sedanjega državnega 7% posojila, katero nudi gotovo večje udobnosti od prvega in se v pogledu sigurnosti s prvim pač ne da niti primerjati.

BELGRAD, 12. Belgrajska akademska omladina in Udruženje vojnih invalidov sta sestavili ožji odbor, ki je sinoči po mestu izdal letake, s katerimi napoveduje bojkot vsem onim bankirjem, bogatašem in trgovcem, ki niso podpisali državnega posojila oziroma ki so ga podpisali v zelo malenkostnem znesku. Imena teh ljudi bodo tiskana v posebni knjigi, ki bo razširjena po vseh krajih države.

Poljedelski svet in poljedelski kredit

BELGRAD, 12. Na poljedelskem svetu, ki se bo sklical v drugi polovici meseca novembra, bodo razpravljali o zakonu glede povrnitve škode, ki je nastala vsled suše, potem o zakonu glede organizacije poljedelske službe in o izpremembah v uredbi poljedelskih kreditov. Pri tej priliki bo g. Frangeš predaval o poljedelskih kreditih, z ozirom na poljedel. potrebe pa bo g. dr. Prochaska predaval o poljedelskih hipotekarnih kreditih.

BELGRAD, 12. Te dni so se sprejele nekatere izpremebe v uredbi o poljedelskih kreditih. Ministrstvu za poljedelstvo se je predložil predlog, da se da neudruženim poljedelcem 50 miljonov kredita, udruženim pa tudi 50 miljonov. Sprejel se je tudi predlog, da se ustanovi glavna kreditna zadruga, ki naj bi služila potrebam poljedelstva in ki bi bila pod strogo državno kontrolo. Tako izpremenjena uredba se bo predložila v odobrenje ministrskemu svetu, potem pa poljedelskemu svetu in narodni skupščini.

Proces proti atentatorjem na Draškovića

ZAGREB, 12. Včeraj dopoldne se je nadaljevala razprava proti Čolakoviću in drugim radi umora bivšega ministra Draškovića. Najprej je bil zaslišan Dušan Lopandžić. Priznava, da se je udeleževal priprav za atentat na ministra Draškovića, in smatra, da je storil s tem «plemenito delo za proletariat». Potem je bil zaslišan Stevo Jovanović, ki je priznal, da je smatral za umestno, da naj se vlada v Belgradu z interpelacijami opozori na to, da bi umaknila obznano. Pripovedoval je dalje o pripravah za atentat. V Belgradu so bili sestanki na Kalimegdanu. Tam je 4. maja pripovedoval Petrović, da je prejšnjo noč poizkusil izvesti atentat na ministra Draškovića, da pa se mu ni revolver sprožil. Začetkom razprave je predsednik prečital zapisnik o zaslišanju obtoženca pri preiskovalnem sodniku in vprašal obtoženca, ali zapisnik odgovarja njegovi izpovedi. Obtoženec pravi, da se on ne more vsega spomniti. Razprava se bo nadaljevala po jutrišnjem.

Izplačilo 20-odstotnih priznanic

BELGRAD, 12. Na snočnji seji je ekonomsko-finančni odbor sklenil, da se takoj izplačajo 20-odstotne priznanice, ki so bile izdane povodom markiranja novčanic Avstro-ogrske banke v decembru l. 1919. Na predlog finančnega ministra se to izplačevanje začne takoj v Srbiji in Sloveniji. Za Hrvatsko izplačevanje začasno še ni dovoljeno, ker niso še vladi došli natančni podatki o stanju teh priznanic.

Rusija

Strahote lakote.

LONDON, 12. List «Daily Mail» javlja, da je prispel v Petrograd vlak iz stradajočih pokrajin s 700 otroci. 200 jih je umrlo med vožnjo, 200 se jih je moralo pustiti med potjo.

Francija

Pašić pri Briandu

PARIZ, 13. Včeraj predpoldne je francoski ministrski predsednik Briand sprejel jugoslovenskega ministrskega predsednika Pašića.

Anglija

Žrtve s parnika «Rowana».

GLASGOW, 12. Število mrtvih vsled potopa parnika «Rowana» je 36, med njimi 25 potnikov.

Italija

Kr. dvojica na Tridentinskem

TRIDENT, 13. Včeraj sta kralj in kraljica obiskala Rovereto in Rivo. Po obisku v Rivi sta se odpeljala dalje po dolini Ledra in po gornji cesti pri Tonale. V Bezzecci je kr. dvojica obiskala grobišče italijanskih vojakov, ki so padli v borbah v letu 1866. Kralj je položil na grobove vence. Pri kraljevem prihodu se mu je prišlo pokloniti odposlanstvo še živečih Garibaldijevih prostovoljcev s Tridentinskega. Nato je kr. dvojica nadaljevala po cesti za v Ampolo in po dolini Chiese. Prebivalstvo jo je povsod navdušeno sprejemalo. V Tionu je bila kr. dvojica svečano sprejeta v občinskem domu. Kr. dvojica se je povrnila v Trident po dolini Sarea in je prispela v mesto ob 19.

Zvečer se je vršil svečan koncert, kateremu sta prisostvovala kralj in kraljica. Ko je kr. dvojica prišla v gledališče, ji je občinstvo priredilo burne ovacije, ki so trajale kakih 15 minut. Ob 22 sta kralj in kraljica zapustila gledališče in se zopet povrnila v Hotel Trento.

Danes ob 6'30 zjutraj se je kr. dvojica v spremstvu ministrskega predsednika Bonomija in glavnega civilnega komisarja Credara odpeljala v Bocen in na Brenner.

Beneška konferenca. — Sporazum med Avstrijo in Ogrsko dosežen.

BENETKE, 13. Zadnja dva dni so se pogajanja med avstrijskim in ogrskim odposlanstvom pod okriljem italijanskega ministra za zunanje zadeve živahno nadaljevala. Po temeljiti proučitvi vprašanja se je dosegel sporazum med obema odposlanstvoma. Na podlagi tega sporazuma ostane Oedenburg Ogrski, dočim se bo za okolico vršilo ljudsko glasovanje pod pokroviteljstvom zaveznikov.

Svečanosti za neznanega vojaka

RIM, 12. Izvršilni odbor za svečanosti za neznanega vojaka se je obrnil na vsa civilna in vojaška oblastva, naj poskrbijo, da se bo vršil vzvišeni simbolični obred po vsej Italiji ob isti uri kakor na oltarju domovine v Rimu. Odbor pozivlja tudi tisk, naj pomaga, da se bo tretja obletnica zmage čim slovesneje praznovala. 4. novembra naj bodo združena vsa italijanska srca v eni skupni veri. Tudi je odbor zainteresiral ministrstvo za vnanje posle in ministrstvo za kolonije, naj poskrbita potom diplomatskih in konsularnih zastopstev ter potom guvernerjev za to, da se bo ta dan vsepovsod, kjerkoli živi kaka italijanska kolonija, kar najslovesneje praznoval. Ministra sta poslala svojim podrejenim funkcionarjem tozadevno okrožnico.

S shoda ital. soc. stranke. — Burne demonstracije proti odposlancem III. internacionale.

MILAN, 13. Včerajšnji dan shoda socialistične stranke je bil zelo buren. Zastopniki raznih struj so se eden drugega napadali z najraznovrstnejšimi očitanji. Poslanec Cazzamalli je govoril v imenu skrajnih edinjašev ter je naglašal, da se mora krmilo socialistične stranke obrniti močno na levo. Za njim je govoril Zilocchi, ki je ravno tako naglašal potrebo edinstva in smeri na levo.

Nato je dobil besedo zastopnik III. internacionale Poljak Walewski. Zborovalci so tedaj burno vzklikali Rusiji. Walewski je čital svoj govor v italijanščini, v katerem je branil politiko III. internacionale. Hudo je napadal pristaše sodelovanja in tisto parlamentarno skupino, v kateri se nahaja Ferri. V nadaljevanju strogo obsoja italijansko socialistično stranko veličajoč komunizem. Tu se je začelo proti govorniku dvigati veliko nezadovoljstvo. Slišali so se vzkliki: «Zadosti! zadosti!» Ko pa je govornik rekel, da se ni nikdar tako zgražal v svojem življenju kakor spričo zadržanja vodstva italijanske socialistične stranke povodom smrti poslanca Di Vagna, je nastala taka burja protestov, da je moral govornik III. internacionale prenehati.

Nato je govoril poslanec Matteotti, ki je zastopal stališče pogojnega sodelovanja. Rekel je, da je njegova skupina tudi za sodelovanje pri vladi, ako bi stranka smatrala to za koristno. Napadal je tiste, ki so šli «na božjo pot» v Moskvo. Za njim je govoril Serrati, ki je tudi polemiziral z moskovskimi romarji ter jim očital, da so oni krivi sedanjega razsula v stranki. Je proti sodelovanju. Ne sme se dovoliti, da bi iz italijanske socialis. stranke izšli možje kot Noske in Scheidemann. Po Serratijevem govoru je bila seja zaključena.

Nemčija

Nemčija in odločitev o vprašanju Gornje Šlezije. — Grožnje kancelarja Wirtha

BERLIN, 13. Včeraj je imel ministrski svet pod predsedništvom kancelarja Wirtha dve seji, eno predpoldne drugo popoldne. Obe seji sta bili posvečeni razpravi o političnem položaju, ki bo nastal spričo bližnje rešitve vprašanja mej v Gornji Šleziji.

Pojavile so se vesti o nesporazumu med posameznimi ministri, toda izkazalo se je, da so te govorice bile neutemeljene. Kancelar Wirth je opozarjal pri seji svoje tovariše na vznemirjenje, ki je nastalo med nemškim narodom vsled vesti iz Ženeve, ki niso bile zanikane in ki pravijo, da se bo vprašanje Gornje Šlezije rešilo na način, ki ne odgovarja volji ljudstva in gospodarskim koristim dežele. Kancelar je dostavil, da se bo Nemčija, ako bo odločitev takšna, kakršne se je bati, postavljena v popolnoma nov položaj, ki bo končno pokvaril vse pogoje, pod katerimi je sedanja vlada sprejela vodstvo države. Vlada pa se bo mogla odločiti še le tedaj, ko bo sklep vrhovnega sveta uradno znan. Temu mnenju kancelarja Wirtha so vsi člani vlade enodušno pritrdili.

Wolffov dopisni urad javlja, da so zveze nemških delavcev in uradnikov, ki predstavljajo s svojimi družinami okoli 40 miljonov nemškega prebivalstva, poslale odboru Zveze narodov, Lloydu Georgeu in Briandu brzojavko, v kateri protestirajo proti vsaki delitvi Gornje Šlezije ter naglašajo, da bi se z delitvijo te dežele vzela Nemčiji vsaka možnost izpolnitve obvez, ki jih je sprejela.

BERLIN, 12. List «Vorwaerts» pravi, da je Wirthov kabinet trdno odločen, nadaljevati z izpolnjevanjem obveznosti, ki jih nalaga Nemčiji mirovna pogodba. To pa stori lahko samo v mejah možnosti. Doslej — nadaljuje list — smo se v dobri veri neznansko napenjali, da napravimo svojo dolžnost, kajti zagotovilo se nam je, da se Gornja Šlezija, ki je za nas, kar so pljuča za telo, in katero neobhodno potrebujemo, ne bo razkosala. List vprašuje, kako bo mogla Nemčija sestaviti gospodarstveni program glede povračil, ako se ustvari v Gornji Šleziji nevzdržen položaj. Nemčija se bo tudi nadalje trudila, toda položaj ni dovolj jasen in stanje stvari, ki grozi vprašanje Gornje Šlezije da ga izzove, se ne bo moglo prenašati.

OFFENBURG, 12. Na shodu katoliških delavcev je imel kancelar Wirth govor, v katerem je rekel: Mi smo vedno smatrali vojaške odredbe za nepravične in za takšne jih bomo smatrali tudi v bodoče. Storili smo vse, kar je bilo v naši moči, da bi zadovoljili zahteve zaveznikov, toda z isto vnemo morajo tudi zavezniki skrbeti, da se odredbe proti nam odpravijo. Glede Gornje Šlezije je kancelar Wirth rekel: Zelo sem v skrbeh radi usode te dežele. S Poljsko bi bil morda mogoč sporazum, toda v Varšavi stremijo za tem, da bi postali veliki, kar jim mrači razum. Poljski narod se zavaja v spor z nemškim narodom, dasi ima že v Rusiji srditega sovražnika, dočim borba v Litvi in v Galiciji tudi še ni končana. Je-li koristno postaviti med Poljsko in Nemčijo političnega mrliča, čigar trohneče truplo bo kužilo zrak? Nemško ljudstvo, ki hoče živeti z vsemi narodi v sporazumu, ne sme biti osleparjeno. Razočaranje tega ljudstva bi imelo slabe posledice ne samo za Nemčijo, temveč za vso Evropo. Pravična rešitev gornje-šlezijskega vprašanja je za Nemčijo življenjsko vprašanje.

Avstrija

Inflacija papirnatega denarja v Avstriji.

DUNAJ, 12. Listi so prejeli iz pooblaščenega vira zatrdilo, da vesti o rekviziciji tujih vrednost in tujega denarja za prisilno državno posojilo kakor tudi vesti o pečatenju bankovcev in o zasegi vlog niso utemeljene.

Inflacija bankovcev gre medtem dalje. Uradno se javlja, da je bilo v zadnjem tednu izdanih za 6 miljard novih bankovcev. Skupna svota papirnatega denarja, ki je v prometu, znaša 70 miljard kron.

V Avstriji se ne bodo pečatili bankovci

DUNAJ, 13. Listi javljajo, da je avstrijski finančni minister uradno izjavil, da ne bo dal pečatiti bankovcev in da ne bo ukrenil nobene takšne finančne mere, ki bi znala omajati zaupanje občinstva do uprave avstr. državnega dolga.

Ogrska

Veleizdajniški proces na Madžarskem

BUDIMPEŠTA, 12. V Kološu je bila v soboto izrečena obsodba v veleizdajniškem procesu proti 82 Madžarom. 18 obtožencev je pravočasno pobegnilo. Izmed teh je bil poročnik Terszansky obsojen na smrt, 12 drugih pa je bilo obsojenih na dosmrtno prisilno delo. Od navzočih obtožencev je bilo 25 oproščenih, drugi pa so obsojeni v ječo do 15 let.

Zveza narodov

Zveza narodov izročila zaveznikom svoj sklep glede Gornje Šlezije

ŽENEVA, 13. Odbor Zveze narodov je končal včeraj popoldne svoje delo glede določitve meje v Gornji Šleziji. Zvečer je odpotoval v Pariz posebni sel, ki je nesel odborov predlog k predsedniku zadnjega vrhovnega sveta francoskemu ministrskemu predsedniku Briandu.

Na koncu seje je imel japonski odposlanec grof Išji govor, v katerem se je v toplih besedah zahvalil svojim sotrudnikom v odboru, ki so s svojim nepristranskim sodelovanjem pripomogli, da se je dosegel sporazum. Išji se je zahvalil tudi zastopnikom Francije, Anglije in Italije za njih spravljivo zadržanje.

Sklep vrhovnega sveta glede razdelitve Gornje Šlezije med Poljsko in Nemčijo bo objavljen istočasno v Londonu, Parizu, Rimu in Ženevi, čim bodo o njem obveščeni v Berlinu in Varšavi.

Dnevne vesti

Ali so ti ljudje resni? Vsled inicijative «Udruženja bojevnikov so se zbrali v torek zvečer voditelji bojevnikov, republikanov, fašistov in legijonarjev na — kakor se izraža «Piccolo» — «prijateljsko izmenjavo idej o poojstritvi političnega boja v Julijski pokrajini.» Sporočilo o tem sestanku pravi, da so se sporazumeli. O poteku razprave je zapel «Piccolo» zveneč slavospev. Razprava da se je vršila v vzvišenem, tu pa tam celo ganljivem tonu. Nekako torej v — bratskem objemu. Nikdo se ni sicer odrekel svojega političnega naziranja, ali obvezali so se osebno vsi, da bodo delovali vsak v svoji stranki na to, da bo političen boj plemenit boj za načela. — V sredo zvečer — torej le 24 ur po tem lepem sporazumu, je priredil republikanec Bergamo v telovadnici v ulici della Valle konferenco o

«sedanjem političnem položaju Italije in o razmerah v Julijski Benečiji.» Po konferenci o pol enajsti uri zvečer, sta dva republikanca naletela na Corsu na nekaj fašistov. Prišlo je do razburjenega prerekanja, ker sta imela republikana v gumbnici znak svoje stranke! In sledil je dejanski spopad, ki so mu kraljevi stražarji napravili konec. Pozneje je sledil drugi spopad ob vhodu v predoru Montuzza. Fašisti so se umaknili v predor. Hkratu pa so se ustavili, se zasukali in ustrelili parkrat iz samokresov proti republikanom. Številno občinstvo, ki se je nahajalo v predoru, je divje bežalo. Dve ženski sta padli v nezavest, a neki mladenič je bil ranjen in se je potem, poleg glavnih vrat zastavljalnice, zgrudil na tla. Prenesli so ga v bolnišnico, kjer so zdravniki izjavili, da se bo moral zdraviti kakih 20 dni, če ne bo komplikacij! — V torek zvečer bratski sporazum, v sredo zvečer pa so pokazali, s samokresi na kaj nazoren način, kako mislijo vršiti — «plemeniti boj za načela»! Isti «Piccolo», ki je prejšnji dan pel slavospev o doseženem bratskem sporazumu, nima včeraj niti besede obžalovanja ali graje radi teh spopadov! Ali so ti ljudje resni?!

Ne tako! «Slovenski Narod» je te dni priobčil notico, v kateri je obžaloval, da ravno primorska mladina v Ljubljani začenja s plesi že v oktobru. To svarilo je menda silno razburilo vsaj nekatere osebe med primorsko mladino v Ljubljani. Tako je soditi po anonimnem pismu, ki je je nekdo pisal enemu urednikov «Slovenskega Naroda.» Kakor se mi sploh ne maramo mešati v notranje strankarske in osebne boje med našimi brati v Jugoslaviji, ker menimo, da imamo drugih važnih nalog dovolj, tako ne bi omenjali tudi tega spora. Ali ton, v katerem je bilo pisano ono pismo, nas sili, da izpregovorimo v interesu ugleda primorskih Slovencev pred našimi brati. Naj utržemo le par najsrčnejših cvetk s te nečedne grede! «Kaj te briga njih (primorske mladine) ples!» — «Ali ne misliš, da ne vemo, kako si brusil svoj strupeni jezik čez gospo... To pa le vsled tega, ker nadkriljuje tvoje **ženšče** in **Tavčarco**, sploh Ljubljančanke, ki imajo v glavi **blato mesto možgan.**» — «Tvojih **lumparij** bo kmalu konec in tudi drugim ljubljanskim **barabam tvojega kalibra bomo navili ušesa.** Plesali bomo pa še, pa za svoj denar.» — Po vsej pravici pravi glavni urednik ljubljanskega lista, da je to «izbruh srčne posurovelosti». Mi obžalujemo take pojave v interesu primorskih Slovencev. Mari ne razumejo pisci takih izbruhov, kako mora taka surovost tona — tudi če bi branili kako najbolj opravičeno stvar — vplivati tam zunaj na sodbo o nas?!

* **Prosimo vse v mestu** bivajoče in v Julijski Benečiji pristojne Jugoslovane, da se zglasé v uradu političnega društva «Edinost» v Trstu, ulica Sv. Frančiška 20, I.

Šentjakobčani naj se zglasé v konsumnem društvu vsak dan po 7. zvečer. Izostane naj nikdo!

Varujte se pred sleparji! Prejeli smo: Večkrat že sem čital v «Edinosti» svarila na naslov naših kmetov in tudi mestnega prebivalstva, naj se ne puščajo varati po raznih klativitezih. Denarja naj ljudje ne sprejemajo, ako niso gotovi, da je pristen. Razpečava se nemreč vse polno ponareejnega denarja vseh vrst. Blago naj se ne kupuje po krčmah pod nobenim pogojem, ker to blago ni nič vredno. Posebno na sejmih prihajajo razni sleparji in ponujajo po 5—6 oblek za 1000 lir. Prodajo pa jih potem za 300 lir, a vredne niso niti stroškov, ki jih stane krojač! Kljub mnogim opominom sem videl v Rihemberku na «kvaterni semenj», kako so se priklatili v gostilno na «Mantelovšču» trije goriški «pojte ga sem» in ponujali nekoliko komadov «sukna» za 1000 lir. Prvo kupčujejo med seboj. Ko pa se je oglasil kmet in ponudil 300 lir — je kupčija že gotova! Ne kupujte od takih ljudij ničesar, da se ne boste kesali! Kdor potrebuje obleke in ima denarja, naj gre v trgovino, ne pa da kupuje nič vredno blago po gostilnah, tudi, ako je dozdevno — pol zastonj.

Ne dajmo se varati od ljudi, ki se nam potem smejejo in to po pravici!

Zgubljeni — vlak! Prejeli smo: Minule nedelje okolo 3. ure popol. je vozil tovorni vlak iz Gorice proti sv. Andreju. Ravno na mostu nad ulico Broletto pri sv. Jakobu je vlak izgubil nič manj nego **šest** vozov! K sreči so bile na izgubljenih vozeh zatvore in 4 železničarji. Ti so ustavili izgubljene vozove in poslali dva moža, da zavarujeta vozove pred prihodom kakega vlaka. Ko po ¾ urnem čakanju ni bilo rešitve, so železničarji odprli zatvornice in se odpeljali za vlakom na kolodvor k sv. Andreju. Da nisem videl, ne bi verjel, da se lahko izgubi kar šest železniških vozov!

Očividec.

Slovensko planinsko društvo vabi svoje člane in prijatelje na izlet, ki ga napravi v nedeljo 16. oktobra, ako bo vreme ugodno, na Veliko Gradišče. Zbirališče izletnikov je v Boschettu konec tramvaja, odkoder oddidejo izletniki ob 7. uri zjutraj na Lovec, potem čez Ključ, skoz Pesek, Gročano na vrh Velikega Gradišča (741 m nad morjem), kjer bo odmor in zajuterk iz nahrbtnika. Iz Velikega Gradišča je krasen razgled proti Julijskim Alpam, vidi se tudi Triglav. Povratek v Bazovico, kjer bo kosilo. Izlet ni težaven in zelo hvaležen.

Najdeno. Ob zadnjem sejmu v Bazovici se je našla v neki gostilni precejšna svota denarja. Kdor ga je izgubil, naj se oglasi pri tamošnjem župnem uradu.

Dopis iz Dekanov pod naslovom «Udanostna poklonitev dekanskih občinarjev», ki je bil priobčen v nedeljski «Edinosti» [o. t. m.) bi bil moral biti objavljen že v drugi polovici preteklega meseca, kar se pa radi preobilice gradiva kakor tudi vsled poznejše stavke ni moglo zgoditi. — Uredništvo.

* **«Goriška Matica».** Poverjeništvo «Goriške Matice» za mesto je v ulici S. Francesco d'Assisi št. 20, I. Uradne ure: danes in v soboto od 17. do 18., v nedeljo pa od 11.—12. (Naročila se sprejemajo samo ob uradnih urah!)

Iz tržaškega življenja

Sleparski kmet. 26 letni kmet Peter Bernes, zapravljivec in pijanec, da mu ga ni para, je bil pred dobrimi tremi meseci izgnan iz očetovske hiše v Vodnjanu v južnem delu Istre. Ker se ni vedel drugam obrniti, je prišel v naše mesto, se nastanil v ulici Felice Venezian št. 14 in začel zapravljati zadnji denar. Ko ni imel več vinarja v žepu, se je obrnil do očetovega prijatelja Ivana Selka, krčmarja v ulici dei Giuliani št. 21, in ga prosil, naj mu posodi 100 lir, češ da je prišel v mesto po opravkih in da mu je že med potjo zmanjkal denar. Nevedni krčmar je izročil zapravljivcu denar. Poslednji se mu je zahvalil za prijaznost in odšel. Peter je zapravil posojenih 100 lir. Mesto da bi si poiskal dela, je raje prosjačil «posojila». Toda to ni trajalo dolgo. Včeraj je prišla policija njegovi slepariji na sled, ga aretirala in odpeljala v zapor. Izvedelo se je, da je opeharil Peter več oseb, prijateljev njegovega očeta, za skupno svoto 11.500 lir.

Kratka svoboda. Včeraj opoldne je naletel policijski agent Piscitello na nekega Marcela Jasbiza, ki je bil pobegnil lanskega leta iz koperskega zapora, kjer je imel prestati dolgo kazen radi tatvine. Jasbiz je na vse mogoče načine trdil, da je nedolžen. Da bi se policijski agent prepričal, ali je res «nedolžen», ga je odpeljal na policijo. Tam se je dognalo iz zapisnika, v katerem je bil natančno popisan Jasbiz, da ima policija pravega tička v rokah. Jasbiza so odpeljali v zapor v ulici Coroneo, kjer bo pod strogim varstvom.

Vesti z Goriškega

Iz Sužida. Ker si majhna in neznatna, ti tiha vasica v planinskem raju, marsikdo niti od daleč ne bo vedel za tvojo lego. A vendar si pokazala, kaj zmoreš in znaš in da si polna življenske sile. Pod zelenim Matajurjem se nahaja selo in njegovi vrli prebivalci, ki se po njem imenujejo Sužici, so nas v kratkih presledkih sedaj že tretjič vabili na svoje kulturne prireditve. Zabeležiti je treba to, ker nikdar poprej se v tem kraju ni videlo in ne slišalo o kaj podobnem. Napredek v prosveti! Sedaj, ko živimo v težavnejših razmerah in je sodoben razmah oviran skoraj povsod, se stopa še živahnejše na plan in z vso pravico, ker kdaj je bilo potrebnejše nego-li sedaj? — Izobraževalno društvo «Matajur» je sedaj že tretjič stopilo pred občinstvo z dramatičnimi predstavami in petjem. Začetek je bil šibek in napreduje se stopnjevaje, a zadnjikrat so nas kar presenetili s svojo gotovostjo nastopa. Preč. g. kaplan Nadrah iz Korabida je vsak dan napravil pot do Sužida, da je poučeval to priprosto mladino, a dobro in zdravo po srcu in duši. Igrala se je Finžgarjeva «Na razvalinah življenja». Zelo poučne vsebine za kmetsko ljudstvo. In menda prav zato, ker so jo igrali ljudje, koder je pisatelj zajel svojo snov, se je igrala predvsem naravno. Scenerija je bila za male razmere dobro pogodena, posebno v prvem dejanju sta vodnjak in v bližini žganjarna napravila lepo sliko. Videlo se je, da so si dali truda. Častno je dovršila svojo vlogo Lenčka; Tona je imponirala s svojo korajžo, zdelo se je, kot bi bila kdove koliko vajena odra, medtem ko je prvič nastopila. Martin, Lenčkin mož je igral z razumevanjem in je prav dobro spadal na svoje mesto. Izvrstno jo je pogodil pijanec, ki je razmeroma težka vloga, ako hoče biti prava. Ne preveč pretiran je bil tako naraven kot bi ga bil zdajle pripeljal s ceste.

Obžalovati je le, da ni še vse občinstvo razumelo smisla drame; kjer je bila snov najresnejša, se je smejalo. Vajeni doslej samo burk in veseloiger, trebalo bi jih privaditi in vzgojiti tudi za kaj bolj smiselnega. Ne bomo kritizirali majhnih nedostatkov, ker so uspehi vendar le nadkriljevali in je bil splošen vtis kar najboljši. Potem je treba začetnikom vzpodbude in dobre besede.

Tudi s petjem so se postavili, posebno moški zbor je prijeten. Pomisliti je treba, da nimajo učitelja v kraju in prihaja pevovodja g. Uršič iz Kobarida, da jih poučuje. Koliko zmore dobra volja! — Udeležba je bila obilna, opazovalo se je zanimanje in razumevanje.

Mala vasica dobrega jedra, le zvesto čuvaj rastlinico, ki je pognala kal, da jo prvi mraz ne zamori; čuvaj jo pred zlobno roko, da ji ne ukine mladega življenja, vzgajaj in zalivaj, da se vzpne močna in velika, da jo tudi viharji ne bodo mogli podreti! — Gledalec. —

«Gorizia»! Na postaji pri Sv. Luciji izdaja mladi fanté vozne listke približno tako naglo, kot ti napravi fotograf na semnju fotografijo. Pa to še ni največja njegova vrlina. Odlikuje se namreč tudi vsled dejstva, da je zadnji čas pozabil ime «Gorica», dobro pa mu je znano podobno zveneče ime «Gorizia». Ker ga pa ta ali oni popotnik v svoji predrznosti vendarle spomni na slovensko ime našega mesta, je fanté zelo hud in niti denarja noče od ljudi, seveda tudi vozovnice ne da. To se je zadnjič zgodilo neki učiteljici, o ravnoistem «možu» smo slišali podobne stvari tudi od drugje. Ne bomo delali reda na železnici, ker ga ne moremo, ampak za ravnateljstvo železnic je sramotno, da reda ne napravi.

Nesnaga. Mi se čudimo, da je na železnicah sploh mogoča taka nesnaga, kot jo opažamo na drž. železnicah pri nas. Drugod so ravno drž. železnice drugim v vzgled. Tu pa so vozovi tako polni smeti in saj, da ni samo sramotno, ampak tudi zdravju nevarno. Potniki, ki prihajajo čez mejo, se močno čudijo. Ena cunja pa par minut časa vsak dan, pa bi bila ta sramota zbrisana.

Iz Gradišča nad Prvačino. Tukajšnji mladeniči priredijo dne 16. t. m. svoj prvi javni telovadni nastop po vojni. Prosimo bratska, kakor tudi druga društva, da pridejo na to prireditev.

Darovi za nesrečne žrtve v Istri

Nabrano pri Sv. Katarini 30, nabrano v Salamoniščo 70, v spomin prerano umrlega staršine Ivana Štranj iz Doline št. 92 nabral Josip Čuk ob pogrebu med pevci društva «Vodnik» ter zavedni «Brzani» 102'30, upravni odbor mesto venca 50, «Pevsko in bralno društvo» v Tomaju 142, družina Antona Vodopivec (Mežnarjeva) iz Ospa 20.

Žadnji izkaz: 139.199'35 L in 5659'50 din.
Skupaj: 139.613'65 L in 5659'50 din.

Gospodarstvo

Življenske razmere na Češkoslovaškem. V Pragi je uporabila v mesecu avgustu in septembru družina dveh oseb s služkinjo v sorazmerju z avgustom l. 1914. najmanj to le: Živila: avgusta 1921. čsl. K 1253'19, septembra 1921. čsl. K 1151'43, (v avgustu 1914. K 85'46), obleka avgusta 1921. čsl. K 374'30, sept. 1921. čsl. K 374'30 (avg. 1914. K 26'48), stanovanje avg. 1921. čsl. K 532, sept. 1921. čsl. 532, (avg. 1914. K 116'67), razno: avg. 1921. čsl. K 63, sept. čsl. K 63 (avg. 1914. K 10'60). — Skupaj: avg. 1921. čsl. 2222'49, sept. 1921. čsl. K 2120'64 (avg. 1914. K 239'21). — Indeksna številka je sledeča: avg. 1921. 929, sept. 1921. 886, avg. 1914. 100. — Živila so cenejša, pač pa je pričakovati zvišanje cen za tekstilno blago in čevlje.

Češkoslovaške pivovarne. Po zadnji statistiki je bila na Češkoslovaškem 585 pivovarn, ki so producirale l. 1919/20 5,709.294 hl piva. L. 1918/19 je bilo 566 pivovarn s produkcijo od 3,512.217 hl pive. Na Češkem je 463 pivovarn, na Moravskem 71, na Slovaškem 19, v Šlezíji 18 in na Karpatski Rusiji 1. Češka je producirala 4,358.953 hl, Moravska 776.491 hl, Šlezija 276.215 hl, Slovaška 277.262 hl in Karpatska Rusija 20.393 hl.

TRŽNE CENE.

Trst, dne 13. oktobra 1921.

Krompir	—.—	—.80
Glavnato zelje	—.—	1.40
Paradižniki	—.—	—.60
Radič	—.—	2.—
Malancane	—.—	1.80
Čebula	—.—	1.—
Citrone	—.—	—.25
Jajca	—.65	—.70
Sadje:		
Breskve	3.—	4.—
Hruške	—.—	3.20
Fige	—.—	2.60
Grozdje	—.—	2.80
Jabolka	—.—	2.60

Borzna poročila.

Tečaji:

Trst, dne 13. oktobra 1921.

Jadranska banka	540
Cosulich	339
Dalmatia	215
Gerolimich	1400
Libera Triestina	560
Lloyd	1390
Lussino	700
Martinolich	159
Oceania	255
Premuda	345
Tripcovich	300
Ampelea	615
Cement Dalmatia	320
Cement Spalato	288

Tuja valuta na tržaškem trgu:

Trst, dne 13. oktobra 1921.

avstrijsko-nemške krone	1.—	1.15
češkoslovaške krone	27.—	27.75
dinarji	43.—	45.—
leji	19.50	20.50
marke	19.50	20.50
dolarji	25.85	26.—
francoski franki	188.50	180.50
švicarski franki	475.—	481.—
angleški funti papirnati	100.—	100.75
angleški funti, zlati	117.—	120.—
napoleoni	96.—	96.75

MALI OGLASI

STANOVANJE 2 sobi, sobico in kuhinjo iščem v bližini južnega kolodvora — Rojan. Ponudbe pod «Takoj» na upravništvo. 1879

SLUŽKINJA se išče. Via Ginnastica 41, III. 1878

TRGOVSKI POMOČNIK se takoj sprejme v trgovino železnine in špecerije. Plača po dogovoru. Hrana in stanovanje prosto. Anton Križaj, Ajdovščina. 1873

UMETNE ZOBE, razbito in celo zobovje, in stare ure kupujem samo še štiri dni ter plačam dobro. Via Mazzini 47, II. 1874

STROJNIK, samec, mehaniker, vešč po potrebi tudi električne inštalacije, išče službe. Naslov pri upravništvu.» 1875

ČEVLJARSKEGA POMOČNIKA, prva moč, sprejmem takoj proti dobri plači. Zdravje, Bovec. 1876

HIŠA z gostilno in koncerijo se proda. Zraven je tudi vrt. Naslov pri upravništvu. 1877

PREVZEMAJO se prevozi s tovornimi avtomobili. Via Fonderia 7. 1747

NEAPELJSKE in bolonjske testenine ima v zalogi Avgust Pavanetto v Sežani. Vprašajte za pojasnila in uzorce. 1825

TROPINOVEC, rum, konjak, najfinejši izdelek, po konkurenčnih cenah v zalogi Avgusta Pavaneta v Sežani. 1826

ISTRSKO, novo, belo vino, zajamčeno iz grozdnega soka, 10½ stopinj, po originalnih cenah v zalogi Avgusta Pavanetto v Sežani. Na zahtevo se pošljejo uzorci. 1827

GOSTILNA, v popolnoma dobrem stanju, z obsežnim gospodarskim poslopjem (konjski ingovedji hlev, drvarnica podzemska klet), vrtom in dvema njivama, ležeča v gornji vipavski dolini, tik glavne ceste, v kateri se že dolgo vrsto let izvršuje krčmarska obrt, se ugodno proda. Vse informacije daje gostilna «Rudolf» Št. Vid pri Vipavi. 1864

OB JUŽNI ŽELEZNICI je na prodaj hiša z gospodarskim poslopjem, gostilno, prodajalno, mestno tehtnico in ledenico. Pripravna je tudi za mesnico in trgovino z lesom. Pri hiši je vrt in velik travnik. Naslov pri upravništvu. 1865

ZLATO in srebrne krone plačam več kot drugi kupci. Albert Povh, urar, Mazzini 46 (v bližini drvenega trga). 44

POZOR! Srebrne krone in zlato po najvišjih cenah plačuje edini grosist Belleli Vita, Via Madonnina 10, I. 38

KROJAČNICA Avgust Štular, ul. S. Francesco D'Assisi št. 34, III. nad. je edina dobroznana krojačnica v Trstu. 23

PRIPOROČA se dobroznana brivnica Josip Jerman, Trst, ul. XXX. Ottobre 14. [37

Na prodaj:

posestvo pri Mariboru, 22 oralov, z vinogradom, posestva do 300 oralov, mlin, žaga, hiše, trgovine, gostilne, restavracija s 4 orali zemlje v Mariboru, tovarna, hotel s kavarno na Štajerskem. — Pojasnila daje **Zagorski,** Maribor, Bavarka ulica 3. (827

Trgovsko - obrtna zadruga v Trstu

registrovana zadr. z neomejenim jamstvom

ul. Pier Luigi da Palestrina št. 4, I. n

sprejema hranilne vloge od L. 1 dalje

avadne vloge obrestuje po

4 ½ %, večje po dogovoru.

Trgovcem otvarja tekoče čekovne račune. - Posoja hranilne pušice na dom. - Rentni davek plačuje iz svojega.

Daje posojila po najugodnejših pogojih na vknjižbe, na osebno poroštvo, na zastave vrednostnih listin.

Uradne ure vsak dan izvzemši nedelj in praznikov od 8 do 1.

Zmožen odvetniški kandidat,

eventuelno s subst. pravico dobi takoj ali kasneje mesto v veliki (828)

odvetniški pisarni v Ljubljani.

Pogoji zelo ugodni, event. poznejša družba. Dopise pod „Eksistenca“ na upravništvo.

Urarna in zlatarna

FRANCESCO BUDA

Trst, Via Scalinata št. 1

sprejema vsakovrstna popravila. — Cene vedno najnižje. 41

Kupuje srebrne krone.

Pozor na naslov! Pozor na naslov!

VELIKO SKLADIŠČE KLOBUKOV

dežnikov, belih in pisanih, žepnih robcev, možkih nogavic itd.

K. CVENKEL, Trst, Corso V. E. III. štev. 24

Avtomobilna črta Trst - Volosko - Reka

Urnik od 1. julija 1921

Lir	Tja	ODHOD	Nazaj	Lir
—	7.—	Trst (P. Oberdan)	12.—	28.35
3.80	7.40	Bazovica	11.25	25.05
6.90	8.10	Kozina-Herpelje	11.—	22.35
7.50	8.15	Tuble	10.50	20.45
8.75	8.25	Materija	10.40	20.20
9.45	8.35	Markovščina	10.30	18.70
10.20	8.45	Gradišče	10.20	17.85
11.05	8.50	Obrov	10.10	16.95
12.—	9.—	Hrušica	10.05	16.05
13.—	9.10	Podgrad	10.—	15.85
13.55	9.15	Račice	9.55	14.25
14.55	9.30	Starad	9.45	13.25
16.15	9.45	Pasjak	9.35	11.65
16.75	9.50	Šapjane	9.05	11.05
17.75	10.—	Rupa	8.50	10.—
20.50	10.20	Permani	8.30	7.25
21.60	10.30	Jurdani	8.20	6.15
22.25	10.35	Jušići	8.05	5.40
23.—	10.45	Matulje	8.—	4.30
25.35	11.—	odhod) Volosko-Opatija (trg)	7.30	3.—
28.35	11.15	odhod)		
	11.45	Reka (Trg C. Battisti)	7.—	—

Trst-Podgrad

Lir	Tja	ODHOD	Nazaj	Lir
—.—	16.30	Trst (P. Oberdan	9.30	13.—
3.80	17.10	Bazovica	9.—	10.20
6.90	17.35	Kozina-Herpelje	8.40	7.50
7.50	17.50	Tublje	8.25	6.60
8.75	18.—	Materija	8.15	5.35
9.45	18.10	Markovščina	8.05	3.85
10.20	18.20	Gradišče	7.50	3.—
11.05	18.25	Obrov	7.45	2.10
12.—	18.30	Hrušica	7.40	1.20
13.—	18.40	Podgrad	7.30	—.—

Srebrne krone in zlato plačujem po najvišjih cenah

ALOJZIJ POVH

Trst, Piazza Garibaldi št. 2

(prej Barriera)

PODLISTEK

René Thévenin.

Železni malik

— Nikakor ne! — ga je prekinil gospodar. — Neizmerno mučno bi bilo, ako bi morala moja hči gledati mojo agnonijo. Nadejam se, da ne izve ničesar.

— Prepričani morete biti o tem. Svečenice Solnca živijo ločene od sveta in odmevi človeških mizerij ne prihajajo do njih.

— Sreča je to. In vendar bi bil dal svoje življenje, da bi še enkrat videl svoje ubogo dekle.

Ubogi oče j eskril obraz med roki, strt od žalosti. Tudi Mavricij Tarnier je molčal. Ena svetiljk, viseča s stropa, se je zibala in na rahlo pošiljala svojo slabotno luč. V tem velikem molku je bilo kakor da preleta neki dih, kakor da gre mimo neka senca...

Peter Desroches je privzdignil glavo, se obrnil in očesi sti mu bili nepremični v nekakem nadčloveškem najvišjem navdušenju, a grlo se mu je zaprlo, zadušivši klic, ki mu je silil iz srca... Pred njim, na pragu odprtih vrat je stala, kakor da hoče zapovedati molk, bleda v obrazu, z nedolgimi lasmi, ovenčanimi s cvetjem, vsa bela v obleki iz platna, ki je padala v gubah na goli nogi.... njegova hči!

POGLAVJE XXVII.

Cena osvoboditve.

— Zopet krožijo okoli naju! Bližajo se! Premikajo čeljusti. To pot naju napadejo.

— Ponavljam vam, da se nama ni bati ničesar več, ker imava mogočno sredstvo, ki jim zabrani napad. Ne bodo nama mogli storiti nič hudega. Naprej, naprej brez strahu! Morava se požuriti. Pred zoro morava prekoračiti potok, ste razumeli? Požuriva korake! Ne smeva izgubljati časa!

Rekši to je povlekel Mavricij Tarnier tresočega se tovariša za seboj in je odšel žnjim na rob neke skalnate globeli. Ker je hči Petra Desrochesa stopila vmes, sta mogla pobegniti proti večeru, ne da bi imela časa povpraševati se po kakem čudežu je hči prišla do njiju. Vedela sta samo, da je Indijanec Quiterio, da bi jima pomagal, tvegal življenje. Ko pa je izvršil svoje maščevanje, se je zavedel z bolestjo, da je, umorivši Jukasa, uničil nado, da bi mogel rešiti tovariša. Zato je prisegel, da se ne ustraši tudi največje nevarnosti, da ju reši. Domislil se je svoje gospodarice, edine čuvarice tajnosti templja. S potrpljenjem, previdnostjo divje zveri, ki preži na plen, se mu je posrečilo priti do dekleta in jo obvestiti o dogodkih. Dekle je tudi prisegło s svoje strani, da reši očeta za vsako ceno: in ne le očeta, ampak tudi onega drugega, ki je občutila zanj živo ljubezen.

Pred vsem ju je treblo ščititi pred železnimi «stvarmi». Kakor je pogodil Mavricij Tarnier, je vsled tajnega zakona, izdelanega od svečenikov in le njim znanega, obstajala nekega vrst silnega magnetizma, čegar učinki, nasprotni magnetu, ščitijo pred živimi stroji. Tajinstvena moč je bila združena na absoluten način v železnemu maliku potem so bili prstani, ovratnice in zapestnice, ki so imele to moč, četudi v manjši meri. Ščit in krona Jukasa sta bila nasičena tega čudnega magnetizma. Svečenice so ščitili prstani na njihovih prstih in pasovi. Posestnikova hči je torej lahko zaščitila vjetnika, poslavši jima tak prstan. Četudi je bila njegova manjša, vendar so železne «stvari» le krožile njiju, niso pa mogle ijma škodovati.

Quiterio je mogel vstopiti v tempelj s pomočjo istega sredstva, zavarovan po prstanu, ki ga je, čim je izvršil ubojstvo, snel z mrtvega Jukasa. Begunca sta hitela brez prestanka, da sta se pred dnevom odtegnila drugi nevarnosti, pred katero se nista mogla braniti: pred Indijanci, ki bi ju bili gotovo dotekli, čim so doznali o begu. Quiterio in dekle sta morala ostati še za en dan v mestu Solnca.

PRILIKA.

Jutri ob 10 se bo vršila pri tukajšnjem Okrajnem sodišču

dražba hiše

v ul. Ponziana štev. vknjižbe 641, obstoječe iz 6 prostorov za trgovine v pritličju in 4 nadstropji. Cenitev 72.000 lir. Natančnejše informacije tekališče V. E. III. štev. 17, II. nadstr. od 3 - 6 popoldne. (629)

Inserirajte v „Edinosti“

: JADRANSKA BANKA :

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu